

Postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 25 listopada 2015 r.

II KK 215/15

Przewodniczący: Sędzia SN Jerzy Grubba (spr.).

Sędziowie: SN Włodzimierz Wróbel, SA del. do SN Stanisław Stankiewicz.

Przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbary Nowińskiej i przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich.

Sąd Najwyższy w sprawie K. B. obwinionej z art. 107 k.w. po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 25 listopada 2015 r., kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 7 lutego 2014 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 23 września 2013 r.:

1. oddala kasację,
2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Obwiniona K. B. stanęła pod zarzutem tego, że:

1. w okresie od listopada 2011 r. do grudnia 2012 r. poprzez słuchanie głośne muzyki, kilkukrotne zakręcenie dopływu wody do mieszkania oraz odłączenie kanalizacji złośliwie niepokoiła H. M., tj. o czyn z art. 107 k.w.;
2. w dniu 26 lutego 2013 r. około godziny 3.20 w S. chcąc wywołać niepotrzebną czynność Policji poinformowała dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w S. o zakłóceniu ciszy nocnej, tj. o czyn z art. 66 § 1 k.w.

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 23 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt X W.../13 uznał obwinioną za winną tego, że od kwietnia 2012 r. do grudnia 2012 r. w S. poprzez kilkukrotne zakręcenie dopływu wody do mieszkania oraz odłączenie kanalizacji złośliwie niepokoiła H. M., i za to, na podstawie art. 107 k.w. wymierzył jej karę grzywny w kwocie 200 zł, zaś od popełnienia czynu opisanego w punkcie 2 uniewinnił ją.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł obrońca obwinionej i zarzuciła w niej obrazę prawa materialnego poprzez naruszenie przepisu art. 107 k.w. przez błędną jego wykładnię, co miało wpływ na treść wydanego orzeczenia.

Wskazując na powyższe obrona wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenie poprzez uniewinnienie obwinionej bądź uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W części dotyczącej wymiaru kary wyrok zaskarżyła również oskarżycielka posiłkowa H. M. Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie V Ka.../14 utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego orzeczenia na korzyść obwinionej wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich i zarzucił w niej rażące i mające istotny wpływ na treść skarżonego wyroku naruszenie prawa materialnego, to jest przepisu art. 107 k.w., polegające na jego błędnym zastosowaniu w sytuacji, gdy działanie przypisane obwinionej, nie wyczerpywało znamion tego wykroczenia i wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. w zaskarżonej części oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji, w zakresie, w jakim przypisano obwinionej

popęlnienie wykroczenia z art. 107 k.w. i w konsekwencji uniewinnienie K. B. od dokonania tego czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut podniesiony w kasacji nie jest zasadny.

Współczesny polski proces karny nie ma charakteru procesu formułkowego. Oznacza to, że skuteczność postawienia zarzutów, czy przypisania popęlnienia czynu zabronionego, nie zależy od użycia w opisie takiego czynu określonych słów stanowiących powtórzenie zwrotów ustawowych. Bezsprzecznie powtórzenie takie jest najprostszą metodą redakcyjną na dokonanie tych czynności w sposób prawidłowy, jednak nie jedyną skuteczną. Może to bowiem nastąpić zarówno poprzez powtórzenie odpowiednich zwrotów ustawowych, jak i ich synonimów, ale również pominięcie pewnych określeń, jeżeli dostatecznie wyraźnie wynikają one z innych elementów opisu. Istotne, aby opis taki w sposób jednoznaczny odzwierciedlał te elementy, które odpowiadają znamionom danego typu czynu zabronionego. Niewątpliwie na wyczerpanie znamion popęlnienia wykroczenia z art. 107 k.w. składa się zachowanie, które ma w celu dokuczenia innej osobie realizowane poprzez złośliwie jej niepokojenie w szczególności złośliwie wprowadzenie jej w błąd. Kwestią wzajemnego stosunku owego kierunkowego zachowania sprawcy - "w celu dokuczenia innej osobie" i stopnia nasilenia niepokojenia pokrzywdzonego realizującego się w postępowaniu "złośliwym", była już kilkakrotnie przedmiotem ocen przedstawianych w uzasadnieniach orzeczeń Sądu Najwyższego (m.in. wyrok z dnia 22 czerwca 1995 r., III KRN 44/95 - Prok. i Pr. z 1995 r., nr 11 - 12, s. 24, wyrok z dnia 10 listopada 2010 r., IV KK 324/10, wyrok z dnia 4 września 2013 r., III KK 275/13 - LEX nr 1722375). Wnioski płynące z oceny tych wypowiedzi z pewnością nie są jednorodne, co w zasadniczym stopniu wynika ze specyfiki każdej z rozpoznawanych spraw.

Bezspornym jednak jest, że nie jest tak, iż w opisie przypisywanego (zarzucanego) wykroczenia z art. 107 k.w. wystarczające jest wskazanie na umyślność działania sprawcy (vide: op. cit. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 1995 r.) - lub też na sam cel podjętych przez niego zachowań (stronę podmiotową tego wykroczenia stanowi dolus directus coloratus - zamiar bezpośredni kierunkowy), jakim jest dokuczenie innej osobie, bowiem jego zachowanie musi mieć wskazany przez ustawodawcę charakter i osiągnąć stopień nasilenia, wyrażający się w "złośliwości".

Jednocześnie jednak, wskazać należy na bardzo bliskie związki znaczeniowe zwrotów "dokuczać" i "niepokoić". Wszak "dokuczać" - to dawać się we znaki, stanąć kością w gardle, niepokoić, nie dawać spokoju (Słownik synonimów - Andrzej Dąbrówka, Ewa Geller, Ryszard Turczyn, Warszawa 1993), a odwołując się do innego źródła słownikowego: "dokuczać" to nękać, trapić, dręczyć, zadrećcać, sekować, gnębić, niepokoić, denerwować, drażnić (Wojciech Broniarek: Gdy Ci słowa zabraknie. Słownik synonimów, Warszawa 2005) (podobnie również: Wielki słownik wyrazów bliskoznacznych pod red. Mirosława Bańko, Warszawa 2005).

Jak wynika z powyższego, w istocie, zwroty te mają charakter synonimiczny, a zatem pominięcie w opisie czynu kwalifikowanego z art. 107 k.w. wskazania celu działania sprawcy - dokuczenie pokrzywdzonemu - i poprzestanie na określeniu, że sprawca

zachowaniem swym złośliwie niepokoił pokrzywdzonego, nie musi dekompletować zespołu znamion tego wykroczenia.

Warto też zwrócić uwagę na to, że omawiane wykroczenie z art. 107 k.w. powszechnie nazywane jest w doktrynie - "złośliwym niepokojeniem". Tym bardziej posłużenie się tym zwrotem w opisie, jednoznacznie wskazuje na to, przypisanie którego czynu zabronionego było wolą sądu.

Przechodząc na grunt konkretnych zachowań zarzuconych obwinionej - polegających na złośliwym niepokojeniu H. M. - poprzez "kilkukrotne zakręcenie dopływu wody do mieszkania oraz odłączenie kanalizacji" nie sposób racjonalnie przyjąć, że bezpośredni cel takiego zachowania, w jakichkolwiek warunkach, mógłby być inny, niż zmierzający do dokuczenia pokrzywdzonej.

Z tych względów nie można przyjąć, że Sąd Okręgowy rozstrzygając niniejszą sprawę dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł o oddaleniu kasacji.